

Punktai sakymų Dievo žodžio

MARIOS ŽENKLINA MUMS ŽMONIŲ GYVENIMĄ ŽEMĖJE

1. Marios yra karčios, – toks yra ir žmonių gyvenimas: labai kartus ir pilnas vargų.
2. Nenurimsta marios, dažnai siaučia, – taip ir žmonės nerimsta, kovoja, nuolat kariauja, didelius karus sukelia.
3. Vėjai marias maišo ir blaško, – taip ir blogos aistros žmones vaidija, pykdo ir baisias kovas tarp jų sukelia.
4. Mariose viena didelė žuvis mažesnę praryja, – taip ir šio pasaulio galingieji paprastus ir vargšus žmones naikina, kramto, praryja.
5. Marių gelmėse slypi didelės uolos arba dideli akmenys, ant kurių užplaukę, laivai sudūžta, suyra, pražūna, – taip ir tarp žmonių daug yra spąstų ir žabangų, kuriuos vieni kitiems spendžia, vienas kitą apgauna ir pražudo.
6. Juokiasi ir žaidžia mariose didžiulė žuvis, banginiu vadinama, – taip šio pasaulio mariose žaidžia Vėlinas [Velnius], juokiasi iš žmonių, įvairiais būdais juos apgaudamas ir prarydamas.
7. Marios kasdien išsilieja per kraštus ir vėl sugrįžta arba parbėga į savo vietą, – taip ir visi šio pasaulio daiktai ateina ir vėl nueina, tik pasirodo ir greitai išnyksta, gimsta ir miršta, padaromi ir sugenda.
8. Visos upės įteka į marias, tačiau marios nepatvinsta arba nepakyla, – taip ir žmogaus širdis negali pasisotinti sukurtais dalykais, – nors visus nurytų, kąsnis būtų per mažas, negalėtų juo pasisotinti.
9. Rūkais arba migla užsikloja marios, – taip ir žmonių pasaulis rūkų ir miglos pilnas, dėl širdies ūkanų nemato to, ką turėtų matyti.
10. Sako Šventasis Raštas, kad Dievas suvystė marias vystyklais kaip vaiką, – visada žmonių pasaulis yra tarsi vaikas, kuris nieko nesuvokia, – reikia jį suvystyti arba surišti, kad nesiaustų.
11. Turi marios savo ribą arba žvirgždėtą krantą, prie kurio pribėgusios nutyla ir ten jų bangos sudūžta, – taip pasaulis arba žmonės turi savo pabaigą, prie kurios priartėję pameta savo puikybę, pamina savo širdies išdidumą, baigia siausti. Tas krantas yra žvirgždas, žemė, kapai, karstas, į kurį patekę nutyla ir baigia daryti viską, ką darė.

ŽMOGUS – DIEVO PAVEIKSLAS

Ką laimėtų žmogus, jei visą pasaulį įgytų, o sielą prarastų? Arba į ką žmogus gali išmainyti savo sielą? Pažink gi žmogau, kas esi savo siela – koks didis ir koks brangus.

Kas tu esi? Kuo žmogus Dievą, kaip jo vaizdas, žymi ir rodo?

1. Tai, kad žmogaus siela yra dvasingos prigimties, rodo, kad Dievas, kuris ją sukūrė, yra kūno neturinti Dvasia. [...]
2. Tai, kad siela yra nemirtinga, rodo, kad jos kūrėjas Dievas yra nemirtingas.
3. Turi mūsų siela savyje be galo erdvią išmonę, į kurią gali sutilpti visokios žinios ir nesuskaičiuojami mokslai. Ta sielos išmanymo erdvybė rodo, kad Dievas turi beribę išmintį ir begalinių žinių. [...]
4. Taip pat siela turi gilų ir platų, bedugnį ir bekraštį geismą, – jis gali apimti viską, kas gera, tačiau to geismo nėra vienas sukurtas daiktas negali pasotinti – tiktai pats nesukurtas ir neišmatuojamas Dievo gerumas. Ta sielos geismo bedugnė giluma ir tie neprikraunami užančiai rodo Dievą turintį savyje visa, kas gera – visas linksmybes ir amžinus džiaugsmus, kurie pasotina jo švenčiausią geismą.
5. Laisva valia, kuri slypi žmonių sielose, rodo Dievą esantį laisvą ir darantį danguje ir žemėje tai, ką nori, ir kaip jam patinka. [...]

6. Iš savo prigimties mūsų siela nesustodama kruta ir ką nors nuolat veikia. Tuo rodo, kad Dievas nuo pasaulio sukūrimo pradžios veikia ir veikti nesustoja.
7. Žmogaus siela, neatverta ir į dalis nesuraikyta, yra visa ir sveika visame [žmogaus] kūne ir kiekvienoje jo dalyje. Ji pripildo savimi visus [kūno] sąnarius, o vietos neužima. Tuo rodo, kad Dievas yra neatvertas ir nedalomos prigimties, tačiau visas pasaulis ir visi kūriniai yra jo pilni. Jis visas sveikas, visur esantis, niekur neužvertas, nei uždarytas.
8. Siela yra išmintinga ir turi savyje visą išmonę, pažįsta visų būdų aukštesnius pojūčius – regėjimo, girdėjimo, uoslės, ir kartu daug numano, ko nei akis regėti, nei ausis girdėti, nei pojūčiai žinoti negali. Tuo rodo, kad Dievas yra visa išmonė ir turi savyje visų būdų, visų žmonių ir angelų išmanymą ir žinojimą. Jis tiek daug ir be galo išmano, kiek nei angelų, nei žmonių išmonė apimti negali.
9. Siela, savo kūne gyvendama, saugo jį gyvą ir sveiką, o kada iš jo išeina, tas tuoj pat ima gesti, pūti ir į dulkes subyra. [...] Tuo rodo, kad Dievas savo galia visada saugo žmonių pasaulį jo būtyje: pasaulis tuoj pat numirtų ir vėl į nebūtį sugrįžtų, jei Dievas savo sergstinčią ranką nuo jo atitrauktų.
10. Siela yra neregima kūno akims. Tuo rodo ir Dievą esantį kūno akims neregimą. Jo juk nė vienas neregėjo ir regėti negali.

APIE ŽMOGAUS LAISVĘ

Ar reikėjo Dievui samdyti darbininką vynuogynui prižiūrėti? Atrodo, kad galėjo visus žmones išvaryti dirbti į savo vynuogyną, su jais nesitardamas dėl grašio arba dėl algos už darbą. [...] Vadina mus šventasis raštas Dievo sūnumis – juk poteries kalbėdami sakome: „Tėve mūsų“. Sūnūs ima savo tėvo turtą ne už kokius nors darbus, bet todėl, jog yra sūnūs. Jeigu jie sūnūs, tada yra ir paveldėtojai arba tėvainiai. Ir dėl šios priežasties atrodo, jog Dievui nereikia mūsų samdyti darbui tam, kad pelnytume grašį, tai yra tėvoniją, nes Dievas yra mūsų Tėvas. Bet šventame rašte yra ir kitų priežasčių, iš kurių matyti, kad buvo reikalinga pasamdyti darbininką ir sutarti arba suderėti darbui už grašį arba algą. [Reikėjo samdyti] todėl, jog Dievas sukūrė žmogų su laisva valia, idant šis galėtų pasirinkti tai, kas jam patinka. Tad davęs laisvę jam pasirinkti tai, ką nori, ir taip, kaip jam atrodo, neverčia žmogaus ir neprievartauja, kad pasirinktų viena, o ne kita. O tokios laisvės kiti kūriniai neturi – tikrai pats žmogus ir angelas iš prigimties turi laisvę arba laisvą valią visiems savo darbams, kuriuos daro laisvai rinkdamasis ir kaip žmogus daro. Nenori tad Dievas įžeisti jo laisvės – perduoda jam veikti laisvai: taip, kaip jam atrodo ir kaip pasirinko. Todėl ir dangaus karalystę siūlo Dievas žmogui kaip grašį – jei susitars su juo ir suderės dėl darbo, žada jam duoti karalystę kaip grašį už darbą, dėl kurio laisvai susitarė.

APIE VYRESNYBĘ ARBA VALDŽIĄ

Senas ir labai įsisenėjęs yra tasai žmonių būdas rinkti kitus į kokią nors vyresnybę: nežiūrėti į tai, ko pirmiausiai ir labiausiai reikia valdžiai, kad ji galėtų kitus žmones valdyti, bet žvelgti į kitus dalykus, kurie yra ne taip labai reikalingi tam, kuris kitus valdo. Ir todėl labiausiai [žmonės] žiūri, ar tasai, kurį nori išsirinkti vyresniuoju arba valdytoju, yra aukštos giminės, ar augalotas, ar turtingas, ar senos šeimos ir iš garsių namų kilęs. Bet aukšta giminė, turtas, drabužiai nedaug padeda gerai kitus valdyti, jei nėra vyresnybei reikalingų gėrybių [dorybių] – išminties, proto, teisybės jausmo ir kitų tokių. Kas iš drabužių valdžiai: ne drabužių, bet galvos išmintingos jai reikia!

*

Visas didysis pasaulis yra stebuklingas, bet mažasis pasaulis, tai yra žmogus, į kurį Dievas sudėjo arba sukrovė didįjį pasaulį ir padarė jį didžiojo pasaulio rinkiniu – sambariomis, yra daug stebuklingesnis.

*

Kitos motinos gimdo sūnus ir dukteris tokio luomo arba padėties, kokio yra pačios. Vargšė ir ubagė – gimdo ubagą ir vargšą vaiką, baudžiauninkė – baudžiauninką, bajorė – bajoraitį, kunigaikštystė –

kunigaikštį, karalienė – karaliūną. Bet bažnyčia visus gimdo aukštos kilmės, gimdo Dievo sūnus, gimdo dangaus karalystės karaliūnus, kunigaikščius, gimdo šventus ir labai gražius.

*

Yra ko stebėtis – kodėl patys kilmingiausi ir aukštuose sostuose sėdintys žmonės tiesos nemyli. [...] Dvi tikrovės turi tiesa – žiba ir bara. [...] Toks dabar žmonių pasaulis – geidžia tikrai žibančios, o ne barančios tiesos.

*

Turtingas ir vargšas susitiko kelyje – abiejų kūrėjas yra Viešpats. Todėl susitiko vargšas žmogus ir daug turtų turintis, kad vargšas ir plikas žmogus padėtų daug turinčiam jo naštą nunešti ir nugabenti į Dievo karalystę.

*

Reikia nukreipti akis į vargšus ir našlaičius, į kiekvieną, kuris nieko neturi, reikia pažinti jų nelaimes, neturtą, nepriteklius, skurdą, badą ir visokius kitus vargus, kaip darydavo šventieji.

*

Čia duodamas pamokymas šio pasaulio didžiūnams, kad klaustų savo valdinių, ar jiems yra prasikalte? Ar juos skriaudžia? Tegu su jais teisiąsi teismuos, tegu leidžia jiems prieš save ir savo akivaizdoje bylas kelti. [...] Bet nėra jau pasaulyje tokių viešpačių [ponų], kurie noriai leistų savo valdiniams su jais teistis. [...] Čia, pas mus, labai dažnai ne teisybė, bet galybė viršų turi, o valdiniui ir prieigos prie viešpaties nėra.

*

Kokie yra vyresnieji, tokie būna ir jų valdiniai arba tie, kuriuos anie valdo ir kuriems viešpatauja.

*

Didžiūnai dėl savo puotų, gėrimų ir pilvo apsunimo, kiti – dėl brangių ir prabangių drabužių, kuriais rengiasi, dažnai apleidžia gerus darbus. [...] Net atėję į bažnyčią, arba patys savimi stebisi ir į drabužius dairiasi, rūpinasi, kad jų nesulamdytų arba nesuteptų, arba vėl, po vakarykštės puotos neišsimiegoję, žiovuja, o savo širdies Dievop pakylėti ir jam kaip pridera melstis negali.

*

Nusivilk drabužius, ir neteksi savo išdidaus mąstymo, kada išvysi, jog esi žmogus, lygus pačiam mažiausiam, kurį paniekini. Povas, regėdamas savo gražias plunksnas, pučiasi, bet, kada išvysta savo bjaurias kojas, nuleidžia savo ratą ir išleidžia verksmingą balsą. Taip ir turtingas žmogus, žiūrėdamas į tai, kas aplink jį žiba, gali pasipūsti ir labai gerai apie save manyti, bet, kai šalin visa tai nustumęs, pagalvoja, iš kur jis atsirado ir kur eina, turi nusizeminti ir pripažinti, jog tiesa yra tai, ką Šventas Dovydas sakė: iš tiesų, tuštybė yra kiekvienas žmogus.

*

Turėk tu gražią ir švarią širdį, ir Dievui patiksi, nepaisant kuo būsi apsirengęs. Ne į tavo drabužius, bet į širdį žvelgia Dievas.

*

Kuo didesnis esi, tuo nuolankiau su visais elkis.

MARIOS ŽENKLINA MUMUS ŽMONIŲ GYVENIMĄ ANT ŽEMĖS

1. Marios yra karčios, – taip pagyvenimas žmonių labai kartus yra ir pilnas vargų.
2. Nenurimsta marios, tankiai siaučia, – taip žmonės nerimsta, mušasi, kaujasi visada, kariones didžias daro.
3. Vėjai marias maišo ir blaško, – taip žmonės pikti jų pageidimai vaidija ir rūstina, ir baisius maištus tarp jų daro.
4. Mariose viena žuvis didė mažesnę praryja, – taip žmonės didžiūnai svieto lėtus ir pavargusius išgaišina, kramto, praryja.
5. Mariose yra po vandenimis paslėptos uolos arba akmenys didi, ant kurių užpuolę eldijos susikulia, suyra, susidaužo, – taip tarp žmonių daug yra smuklų ir žabangų, kuriais vieni kitus įkliudo ir paspendžia, apgauna ir taip juos pražudo.
6. Juokiasi ir žaidžia mariose didė žuvis, vadinasi cetus, drako, – taip žaislus sau daro velinas ant marių to svieto, juokias iš žmonių, tūlais būdais juos privildamas ir prarydamas.
7. Marios kas dieną pereit kraštus ir vėl sugrįžta, arba išsilieja ir vėl iš kraštų sugrįžta, arba atsilieja savo vieton, – taip visi daiktai to svieto ateit ir vėl pareit, pasirodo ir tuojau išgaišta, gema ir miršta, darosi ir gadinasi.
8. Visos upės įteka mariosna, o tačiau marios nepatvinsta, arba nesikelia, – taip širdis žmonių neturi soties iš sutvėrimų, – norint visus nurytų, mažas tai kąsnis, negal juo pasiotint.
9. Rūkais arba dūmais apsidengia marios, – taip svietas rūksta, dūmų pilnas, neregį, ką turėtų regėti, dėl ūkanos širdies.
10. Sako raštas, jog dievas marias vystyklais kaip vaiką suvystė, – visada svietas yra vaiku, kuris nenuvokia, – reikia jį suvystyt arba surišti, idant nesiaustų.
11. Turi marios savo rubežių, arba kraštą, iš žvirgždų, tump atėję nutyla, ir tenai susikulia jų vilnios, – taip svietas arba žmonės turi savo galą, kuriop atėję pameta savo puiką, pagriauja savo širdies aukštybę, paliauja siausti. Tasai kraštas yra žvirgždai, žemė, kapai, grabas, kurian įpuolę nutyla ir liaujas viso, ką darė.

Neadaptuotas Sirvydo tekstas iš *Lietuvių literatūros chrestomatijos*, 1957